
PRIJEVOD BULE "INEFFABILIS DEUS" PIJA IX. od 8. XII.
1854. kojom je proglašena dogma
BEZGRJEŠNOG MARIJINA ZAČEĆA¹

Neizrecivi Bog (Ineffabilis Deus), čiji su putovi milosrđe i istina, čija je volja svemogućstvo, i čija se mudrost proteže snažno od jednoga kraja [svijeta] na drugi i svim blagotvorno upravlja (usp. Mud 8, 1), budući da je predvidio od sve vječnosti najžalosniju propast cijeloga ljudskog roda, koja će doći Adamovim prijestupom, odredio je, skrivenim planom od vjekova, izvršiti prvi čin svoje ljubavi s još dubljom tajnom, utjelovljenjem Riječi. Jer čovjek, potaknut – protiv nakane božanskog milosrđa – na grijeh lukavošću i đavolskom zloćom, nije morao više propasti; pače pad naravi u prvom Adamu morao je biti sretnije popravljen u drugome. Bog je, dakle, nju od početka i prije vjekova izabrao i odredio za majku svom jedinorođenom Sinu, od koje će postati tijelo i roditi se u blaženoj punini vremena, kojoj je iskazivao veliku ljubav, veću iznad svih stvorenja, da je u njoj jedinoj, svojom blagonaklonom voljom, našao svu milinu. Zato je nju divno obdario obiljem svih nebeskih darova uzetih iz riznice božanstva, daleko više od svih anđeoskih duhova i svih svetih, kako bi ona bila uvijek sasvim slobodna od svake

---

¹ PIUS IX., Litterae apostolicae [Bulla] *Ineffabilis Deus de dogmatica definitione immaculatae conceptionis Virginis Deiparae*, 8 decembris 1854: *Pii IX. P. M. Acta*, I./1., pp. 597-619; *CivCatt* (1855.), I., 678-688 (talijanski), Appendice 9-27 (latinski).

Sažetak dokaza u korist Bezgrješnog Marijina začeca: otkupiteljsko utjelovljenje u Božjem planu; Marijino povlašteno mjesto; prikladnost ovog izbora; odvratnost prema Božjoj svetosti i Marijinu dostojanstvu da je ona bila podložna istočnome grijehu. Iskonska nevinost Svete Djevice u životu Crkve (Časoslov Bezgrješnog začeca; crkve, bolničke ustanove nastale pod tim naslovom; zapovjedna svetkovina; Lauretanske litanije; protegnuće svetkovine na cijelu Crkvu) i u nauku Crkve (vrhovni svećenici, teolozi, Tridentski sabor, svetopisamski tekstovi koje su tumačili oci Crkve). Pripreme za definiciju i svečana definicija.

ljage grijeha, te kako bi sva krasna i savršena imala onu puninu nevinosti i svetosti, od koje je pod Bogom nezamisliva veća, i od koje se ne može zamisliti da bi netko postigao veću, osim Bog. I zaista sasvim je dolikovalo, da ona trajno sjaji ukrašena sjajem najsavršenije svetosti, te kako bi potpuno slobodna od same ljage izvornog grijeha, odnijela najveću pobjedu nad starom zmijom, kao časna majka, kojoj je Bog Otac tako odredio dati svog jedinog Sina, kojeg je rodio iz svog srca sebi u potpunosti jednakog i kojeg je ljubio kao samoga sebe, kako bi on jedan te isti bio naravni Sin Boga Oca i Djevice, i koju je sam Sin bitno izabrao da mu bude majkom, i od koje je Duh Sveti želio i proizveo da se začne i rodi onaj od kojeg on sam proizlazi.

Predaja Crkve o Bezgrješnom Začecu

Crkva Katolička, poučena Duhom Božjim, jest stup i temelj istine, uvijek je držala božanski objavljenom i sadržanom u pokladu nebeske objave tu nauku o iskonskoj nevinosti preuzvišene Djevice, koja je tako savršeno u skladu s njezinom divnom svetošću i njezinim uzvišenim dostojanstvom Bogorodice; i kao takva nikad je nije prestala razlagati, iznositi i podupirati svakoga dana više, na razne načine i svečanim činima. Taj nauk koji je postojao od najstarijih vremena, duboko ukorijenjen u duše vjernika, divno su širili brigom i nastojanjem u katoličkom svijetu biskupi, najizvrsnije ju je Crkva označila, kad nije sumnjala predložiti Djevičino začće javnom štovanju i čašćenju vjernika.² Tim se značajnim činom, međutim, pokazivalo tako se Marijino začće moralo častiti kao posebno, divno, sasvim različito od svih drugih ljudi i potpuno sveto, jer Crkva slavi samo svetkovine svetih. Zato je običaj Crkve, kako u crkvenim uredima, tako i u liturgiji upotrebljavati i primjenjivati na Djevičin početak iste izraze, kojima božanska Pisma govore o nestvorenoj Mudrosti i predstavljaju njezino vječno porijeklo; budući da je Bog unaprijed utvrdio jednom i istom odlukom Marijin početak i utjelovljenje božanske Mudrosti.

Premda su ovo gotovo svi vjernici posvuda prihvaćali, to pokazuje kolikim je marom sama Rimska Crkva, majka i učiteljica svih crkava, podupirala nauk o Bezgrješnom Djevičinu začću.

² Usp. GREGORIUS XVI., Epist. *Summa quidem animi*, 23. travnja 1854., u *Gregorii Pp. XVI. Acta*, sv. III., str. 392.

Izgleda ipak dosta prikladno pojedinačno se prisjetiti najvažnijih činjenica Crkve u ovoj stvari, budući da je dostojanstvo i vlast iste Crkve kakva joj apsolutno i pripada, koja je središte katoličke istine i jedinstva u kojoj se jedino nepovredivo čuvala vjera te od nje sve druge Crkve trebaju primiti predaju vjere. Stoga ova rimska Crkva nije imala ništa više pri srcu nego ispovijedati, braniti, širiti i štiti na sve moguće načine Bezgrješno začće Djevice, njezino štovanje i njezin nauk. Ta je briga otvoreno i jasno potvrđena mnogim značajnim činima rimskih prvosvećenika Naših prethodnika, kojima je, u osobi prvoga od apostola, sam Krist Gospodin povjerio zadaću i vrhovnu vlast da pase janjce i ovce, da učvršćuje braću i upravlja i vodi Crkvu.

Pape su poticali štovanje Bezgrješnog začća

Doista, naši su se predšasnici veoma ponosili da su svojom apostolskom vlašću uspostavili i vlastitim Časoslovom i misom obdarili svetkovinu začća u Rimskoj Crkvi čime se najjasnije potvrđivala povlastica oslobođenosti nasljedne ljage. Poticali su i povećavali svom moći već postojeće štovanje, proširivali, odobravali oproste, udjeljivali gradovima, pokrajinama i kraljevstvima mogućnost da izaberu Bogorodicu za zaštitnicu pod naslovom Bezgrješno začće; odobravali su bratovštine, udruge i redovničke obitelji, osnovane u čast Bezgrješnog začća; iskazivali su ljubav prema onima koji su podizali samostane, sirotišta, oltare, hramove pod naslovom Bezgrješnog začća, ili su se zalagali s prisegom da će odvažno braniti Bezgrješno začće Bogorodice. Osim toga, većom su radošću odredili da se svetkovina Začća slavi u cijeloj Crkvi istim slavljem i brojem kao i svetkovina rođenja; da je slavi cijela Crkva s osminom; da je najtočnije održavaju svi vjernici kao zapovjednu svetkovinu; da se svake godine, na dan Bezgrješnog Marijina začća, drži, u našoj patrijarhalnoj bazilici Liberijanskoj (S. Marija Velika), papinska kapela. Želeći potom potvrditi sve više u dušama vjernika taj nauk Bezgrješnog Bogorodičina začća i poticati njihovu pobožnost štovanju i čašćenju Djevice začete bez istočnoga grijeha, obradovali su se da su velikodušno udijelili povlasticu da u Lauretanskim litanijama i u istom Predslovlju mise zazivaju bezgrješno začće iste Djevice; tako da pravilo vjere bude uspostavljeno pravilom molitve. Mi, smo nadalje,

slijedeći stope tolikih prethodnika, ne samo potvrdili i prihvatili njihove pobožne i mudre odredbe, nego smo najradije, sjećajući se onoga što je ustanovio Siksto IV.,³ baš potvrdili našom vlašću vlastiti Časoslov Bezgrješnog začeća i dozvolili njegovu uporabu u cijeloj Crkvi.⁴

*Pape su naznačili objekt štovanja
Bezgrješnog Marijina začeća*

Budući da je, naime, ono što se odnosi na štovanje usko povezano sa svojim objektom i ne može imati ni čvrstoću ni trajnost, ako je nesiguran i dvoznačan, stoga su rimski prvosvećenici naši predšasnici, dok su pomnjivo nastojali povećati štovanje Začeća, brinuli su se i da protumače njezin objekt i nauk te utuže u dušu sa svom jačinom. Međutim, jasno su i otvoreno učili da se radi o svetkovini Djevičina začeća, a zabranili su kao lažno i protivno Crkvi mišljenje onih koji su smatrali i tvrdili da je Crkva častila ne Marijino začeće nego njezino posvećenje. Nisu smatrali da trebaju blaže postupati s onima koji su, da oslabe nauk o Bezgrješnom začeću izmislili razliku između prvog i drugog časa začeća i tvrdili da se za začeće ne slavi prvi nego drugi čas. Sami su pak naši prethodnici smatrali svojom točnom dužnošću ne samo podržavati svakim zalaganjem svetkovinu začeća Blažene Djevice, nego i tvrditi da je pravi objekt štovanja bilo začeće, promatrano u svom prvom času. Odatle potpuno odlučne riječi kojima je Aleksandar VII., naš prethodnik, zabrinuto izrazio pravu misao Crkve: "Sigurno je stara pobožnost vjernika prema Blaženoj Majci Djevici Mariji koji drže da je njezina duša, od prvoga časa njezina stvaranja i ulijevanja u tijelo bila, posebnom milošću i povlasticom Božjom, u pogledu zasluga Isusa Krista, njezina sina otkupitelja ljudskoga roda, sačuvana od svake ljage istočnoga grijeha i u tom smislu svečanim obredom časte i slave svetkovinu njezina začeća".⁵

³ SIXTUS IV., Const. ap. *Cum praeexcelsa*, 27. veljače 1447., u *Denz* 1400

⁴ S. CONGREGATIO RITUUM, Decr. 30. rujna 1847.

⁵ ALEXANDER VII., Const. *Sollicitudo omnium Ecclesiarum*, od 8. prosinca 1661., u *Denz* 2015.

Pape su zabranili protivni nauk

Našim je prethodnicima bila velika briga da svečano, brižno, revno i gorljivo brane zdrav i sačuvan nauk o Bezgrješnom začecu Bogorodice. Naime, ne samo da nisu nikako trpjeli da taj nauk bilo tko i bilo kako kudi i kritizira, nego su išli i dalje, jasnim su i ponovljenim izjavama izjavljivali da nauk, kojim ispovijedamo Bezgrješno začece Djevice, jest i treba ga s pravom držati u svemu sukladnim sa štovanjem Crkve; da je on star i gotovo opći, da je takav da ga je Rimaska Crkva preuzela da ga podupire i brani; i potpuno je dostojan da ima mjesta u samoj svetoj liturgiji i u svečanim molitvama. Nisu bili samo tim zadovoljni da se nauk o Bezgrješnom Marijinu začecu sačuva netaknut, najstrože su zabranili podržavanje kako u javnom a tako i u privatnom životu mišljenje koje je tom nauku protivno i njega su nazivali mnogostrukom smrtnom ranom. Da ove ponovljene i najjasnije izjave ne izgledaju uzaludne, pridodali su im i kazne koje je naš dični prethodnik Aleksandar VII. obuhvatio ovim riječima:

“Dok promatramo kako Sveta Rimaska Crkva svečano slavi svetkovinu Začeca neokaljane i uvijek Djevice Marije i kako je potvrdila nekoć posebni i vlastiti Časoslov za rečenu svetkovinu, prema pobožnoj, vjernoj i hvalevrijednoj odluci koju je nekoć dao Siksto IV. naš prethodnik, želimo dakle potaknuti tu pohvalnu i pobožnu pobožnost, svetkovinu i štovanje koje se njoj pridaje i koje je ostalo nepromijenjeno u Rimskoj Crkvi poslije njezine uspostave štovanja po primjeru rimskih prvosvećenika naših prethodnika pomagati, braniti taj pobožni način štovanja i čašćenja Blažene Djevice, očuvane od istočnoga grijeha, snagom prethodne milosti Duha Svetoga. Želimo sačuvati u Kristovu stadu jedinstvo duha u svezi mira, dizanjem uvreda i prepirka i otklanjanjem sablazni. Zato, prihvaćajući zahtjev i molbe koje su nam predstavili spomenuti biskupi, kapituli njihovih crkava i kralj Filip i njegova kraljevstva, obnavljamo uređenje i odredbe koje su izdali rimski prvosvećenici naši predšasnici a posebno Siksto IV., Pavao V. i Grgur XV. u obrani mišljenja koje drži da je duša Blažene Djevice Marije, u svom stvaranju i ulijevanju u tijelo imala darovanu milost Duha Svetoga i bila očuvana od istočnoga grijeha i u korist svetkovine i štovanja začeca iste djevice Bogorodice, shvatio sam prema istom pobožnom mišljenju kako se ozbiljno izlaže da održavaju pod kaznu upada u cenzure i u druge kazne predviđene tim uredbama.

“Osim toga tako određujemo da svi oni koji budu nastavili tumačiti gore spomenute uredbe i odredbe da osujete korist koja je udijeljena uredbama i odredbama tom mišljenju, svetkovini i štovanju; ili na bilo koji način (direktno ili indirektno) ili pod bilom kojim izgovorom (da se ispita njegova nepogrešivost, tumačiti Sv. pismo ili svete oce, ili komentirati naučitelje) pismeno ili usmeno pokušaju govoriti, propovijedati, raspravljati, osporavati, precizirati, tvrdeći dodajući dokaze, ostavljene kasnije neriješenim, ili na bilo koji način nezamislivim, osim što upadaju u kazne i cenzure koje su sadržane u uredbama Siksta IV. – kojima želimo da budu podložni i činjenično ih ovom uredbom podlažemo – Mi ih lišavamo mogućnosti propovijedanja, javnog nastupanja, poučavanja, i tumačenja; lišavaju se aktivnoga i pasivnoga prava svakog oblika izbora; upadaju “samim time”, bez potrebe neke izjave u kaznu trajne nesposobnosti propovijedanja, javnog nastupa, poučavanja i tumačenja. Zatim ih od tih kazni ne može osloboditi ili razriješiti nitko nego Mi ili vrhovni prvosvećenici, naši nasljednici. Osim ovih kazni, Mi ih podvrgavamo – i s ovom uredbom proglašavamo ih podložnima – svim onim kaznama koje mogu biti nanesene po Našem sudu ili po sudu vrhovnih prvosvećenika naših nasljednika; potvrđujući u tom pogledu već spomenute uredbe Pavla V. i Grgura XV.

“Na koncu zabranjujemo i određujemo podložnike kazna i cenzura koje su sadržane u Indeksu zabranjenih knjiga i određujemo da se “samim tim” i bez potrebe neke izjave trebaju smatrati zabranjenim knjigama, propovijedi, rasprave, razlaganje, objavljena ili koja se trebaju objaviti poslije spomenute odredbe Pavla V., u kojima je prije spomenuto spomenuto mišljenje, svetkovina i štovanje stavljene u sumnju ili su na bilo koji način ometeni”.

*Privole učernih, biskupa i redovničkih obitelji;
Tridentski sabor u skladu s predajom*

Svi pak znaju kojom se gorljivošću prenosio nauk o Bezgrješnom začecu Djevice Bogorodice, koje su podržavale i širile najčuvenije redovničke obitelji, najslavnije teološke akademije i najprodorniji naučitelji u božanskom znanostima. Svi jednako znaju koliko su bili brižni biskupi u otvorenom podupiranju i na crkvenim sastancima, da presveta Djevica

Marija Bogorodica, radi predviđenih zasluga Krista Gospodina Otkupitelja, nije nikada bila podložna istočnome grijehu nego je sasvim bila unaprijed sačuvana od istočne ljage te je stoga otkupljena na najsavršeniji način. Tomu se pridodaje činjenica od najveće važnosti i autoriteta da je sam Tridentiski sabor, kad je objavio dogmatsku uredbu o istočnome grijehu, u kojoj je, po svjedočanstvu Sv. pisma, svetih otaca i najuglednijih sabora, učvrstio i definirao da se svi ljudi rađaju zaraženi istočnim grijehom, ipak je svečano izjavio da nije bila njegova nakana shvatiti u spomenutoj odredbi i u tako općem opsegu definicije, Blaženu Djevicu Mariju, Bogorodicu. Tom su izjavom međutim tridentiski oci učinili da se jasno shvati, radi onih okolnosti, da je Blažena Djevica Marija bila bez istočnoga grijeha; i stoga su otvoreno da se ništa ne može izvesti iz Sv. pisma, predaje i autoriteta otaca neki dokaz koji bi bio na bilo koji način u suprotnosti s tom Djevičinom povlasticom.⁶

Zaista, ovaj je nauk o Bezgrješnom začecu Blažene Djevice Crkva svakodnevno sve značajnije tumačila, razjašnjavala, potvrđivala i kod svih katolika i naroda svijeta divno širila; uvijek je u samoj Crkvi postojao kao primljen predajom i označen znakom objavljenog nauka što najjače svjedoče svijetli spomenici časne starine istočne i zapadne Crkve.

Kristova naime Crkva, vjerna čuvarica i zaštitnica dogmi pohranjenih u njoj, nikada nije u njima ništa mijenjala, ništa umanjivala, ništa dodavala, nego se sa svim marom vjerno i mudro brinula o starom, ako je nešto bilo oblikovano od davnine i vjera otaca utemeljila, koju je nastojala tako ispravljati i dotjerivati ne samo da stare dogme nebeskog nauka zadobiju jasnoću, sjaj, određenost nego da zadrže puninu, cjelovitost, svojstva i da rastu tako samo u svom rodu, to jest u istoj dogmi, u istom smislu i u istom shvaćanju.

Misao otaca i crkvenih pisaca

Doista, oci i crkveni pisci, poučeni božanskim naukom ništa važnije nisu imali na srcu nego da u knjigama tumače Sv. pismo, brane dogme i poučavaju vjernike, da se na mnoge i divne načine takmiče u propovijedanju, uzvisuju, rasvjetljuju najveću svetost,

---

⁶ CONCILIUM TRIDENTINUM, sess. V., *Decr. de peccato originali*, n. 6, u Denz 1516.

dostojanstvo i netaknutost Djevice od svake ljage grijeha i njezinu punu pobjedu nad najokrutnijim neprijateljem ljudskoga roda. Radi toga, u tumačenju riječi kojima je Bog, odmah od početka svijeta, navijestio lijek koji je pripremilo milosrđe njegovo za obnovu smrtnika, pomutilo je smionost zmije zavodnice i divno podigao nadu našega roda: "Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina" (Post 3, 15), učili su da je ovim božanskim proroštvom jasno i otvoreno označen najmilosrdniji Otkupitelj ljudskoga roda, tj. jedinorođeni Sin Božji, Isus Krist i označena njegova preblažena Majka, Djevica Marija i ujedno jasno izraženo neprijateljstvo jednoga i drugoga protiv đavla. Stoga, kao Krist, posrednik između Boga i ljudi, uzevši ljudsku narav, uništio je odredbu osude koja je bila protiv nas, nju je kao pobjednik pribio na križ tako je presveta Djevica, ujedinjena s njim najužim i neraskidivim vezom, bila je skupa s njim i po njemu, vježbajući vječno neprijateljstvo protiv otrovne zmije i s njim je najpotpunije slavila, čiju je glavu satrla bezgrješnom nogom.

Biblijski likovi Djevice Marije

Ovo izuzetno i jedinstveno slavlje Djevice, najizvrsniju nevinost, čistoću, svetost, njezin imunitet od istočnoga grijeha i neizrecivo obilje svih milosti, kreposti i obilje povlastica i veličine, isti su oci gledali kako u slici Noine lađe, koja je izrađena po nalogu Božjem, ostala potpuno spašena i nepovrijeđena općim potopom tako u ljestvama, koje je vidio Jakov da sa zemlje dopiru do neba uspinju se i silaze anđeli Božji a na čijem vrhu stajaše sam Gospodin; tako u onom grmu, iako ga je dobro vidio Mojsije, na svetom mjestu, gdje gori sa svake strane plamenom koji pršti, ipak nije sagorijevao niti se trošio, nego je nastavljao biti divno zelen i procvjetao; tako u onoj neosvojivoj tvrđavi pred očima neprijatelja, s koje vise tisuće štitova i sva ratna sprema; tako u onom zatvorenom vrtu, koji ne može biti povrijeđen niti upropašten nikakvim prijevarama zasjeda; tako u onom sjajnom gradu Božjem čiji su temelji na svetim brdima; tako u onom najveličanstvenijem Božjem hramu koji sjaji božanskim sjajem jest pun slave Gospodnje; tako i u drugim iste vrste sasvim mnogim u kojima su oci vidjeli i prenijeli jasni nagoviještaj uzvišenog dostojanstva Bogorodice, njezinu nepovrijeđenu nevinost i svetost, koja nije nikad podvrgnuta nikakvoj ljazi.

Proročki izrazi; "Zdravo Marijo" i "Veliča"

K ovom istom gotovo vrhuncu božanskih darova i da opišu cjelovitost Djevice od koje je rođen Isus, isti su se jednako služili Djevičnim proročkim jezikom i slavili istu uzvišenu Djevicu kao čistu golubicu i sveti Jeruzalem i uzvišeno Božje prijestolje i posvećenu lađu i kuću koju je sebi sagradila vječna mudrost i kao kraljicu, koja je puna divota i oslonjena na svog Ljubljenoga, izišla iz usta Svevišnjega sasvim savršena, lijepa i sasvim draga Bogu, i nikada uprljana ljagom grijeha. Kako su sami oci i crkveni pisci dušom i pameću smatrali kako ju je anđeo Gabrijel, navješćujući njoj najuzvišenije dostojanstvo Bogorodice, nazvao, po samom Božjem nalogu, punom milosti, učili su da se ovim jedinstvenim i svečanim pozdravom, koji se nije nikad čuo, pokazalo da je Bogorodica bila sjedište svih Božjih milosti, urešena svim darovima božanskoga Duha; pače bila je gotovo neizmjereno blago i neiscrpni bezdan istih darova; tako da, ne samo da nije bila nikad podložna prokletstvu, nego je bila, sa svojim Sinom, dionica trajnog blagoslova: dostojna da ju Elizabeta nazove, potaknuta Duhom Božjim: "Najblagoslovljenija ti si među ženama! I blagoslovljen plod utrobe tvoje!" (Lk 1, 42).

Paralelizam s Evom

Iz tih tumačenja proizlazi jasno i skladno mišljenje otaca da je preslavna Djevica kojoj je velike stvari učinio Svesilni, zasjala snagom svih nebeskih darova, takvom puninom milosti i takvom nevinosti da je postala neizrecivo čudo Božje, pače vrhunac svih čudesa i dostojna Bogorodica; tako smještena, koliko je moguće jednom stvorenju, koje je najbliže Bogu, postala je uzvišenija od svih hvala ljudi i anđela. I stoga, da pokaže nevinost i iskonsku pravednost Bogorodice, ne samo da su je uspoređivali s Evom još djevicom, još nevinom, još nepokvarenom i još nezavedenom smrtnim zasjedama lažljive zmije, nego su je više uzvisivali divnom raznolikošću riječi i izraza. Eva je nesretno poslušala zmiju i izgubila istočnu nevinost i postala njezina ropkinja; naprotiv Blažena Djevica povećavala je trajno svoj dar koji je imala od početka a da nije nikad poslušala zmiju, njezinu je moć i silu skršila božanskom snagom koju je od Boga primila.

Pohvale

Zato nikad nisu prestali nazivati Bogorodicu: ljiljan među trnjem, zemlja potpuno netaknuta, djevičanska, nepovrijeđena, bezgrješna, uvijek blagoslovljena i slobodna od svake zaraze grijeha, od koje je oblikovan novi Adam; najjureniji perivoj, sjajna, najugodnija, nevina i besmrtna, dražesna, postavljena od samoga Boga i obranjena od svih zasjeda otrovne zmije; drvo koje ne trune, koje crv grijeha nije nikad pokvario; izvor bez blata i označen snagom Duha Svetoga; božanskim hramom; kovčegom besmrtnosti, jedinom i samom kćeri, ne smrti, nego života; klicom ne srdžbe, nego milosti, koja je, iako isključila iz pokvarenog i zaraženog korijena, radi posebnog božanskog i providonosnog izuzetka od općeg zakona, bila uvijek zelena i cvjetna. Ali, kako sve ovo, premda najsjajnije nije dovoljno, izrekli su vlastitim i točnim izrazima, da, kada se govori o grijehu, Djevicu Mariju ne treba ni spominjati, njoj je dano više milosti da grijeh potpuno pobijedi. Tako su tvrdili da je preslavna Djevica bila popraviteljica praroditelja; oživotvoriteljica potomstva; koju je Svevišnji sebi posebno priprazio, kad je rekao zmiji: "Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene"; koja je bez sumnje satriła otrovnu glavu same zmije. Stoga su ustvrdili da je sama Blažena Djevica bila milošću izuzeta od svake ljage grijeha i slobodna od svake zaraze tijela, duše i pameti; koja, budući da je bila sjedinjena i združena s Bogom vječnim savezom, nije nikada bila u tami, nego u trajnoj svjetlosti; te zato potpuno dostojna postati stan Kristov, ne po odlici vlastitoga tijela, nego po iskonskoj milosti.

Ovim su pridodali najplemenitije izričaje kad su govorili o Djevičinu začecu, tvrdili su da je narav popustila pred milošću: zaustavila se tresući se i nije se osuđivala napredovati. Djevica Bogorodica nije začeta od Ane prije nego milost podigne plod: treba se začeti prvorodena, od koje će biti začet prvorodenac svih stvorenja. Svjedočili su da tijelo Djevice, iako potječe od Adama, nije počinilo njegove mrlje; da je zbog toga Blažena Djevica bila šator koji je sagrađio Bog, oblikovao Duh Sveti, i zaista grimizan, koji je novi Beseleel istkao u zlatu i raznolikošću vezenja; da je ona zaista bila i s pravom slavljena, kao ona koja je postala remek djelo Božje, jer je izbjegla usijanim zrakama zloga, i što je, lijepa po naravi i potpuno bez ikakve ljage, pojavila se na svijetu kao zora savršenog sjaja u svom Bezgrješnom začecu.

Zaista nije dolikovalo da ta izabrana posuda bude izazvana općim nepravdama, jer se mnogo razlikuje od drugih, a ako im je zajednička narav, nije zajednički grijeh; pače je dolikovalo da Jedinorođeni, kao što je na nebu imao Oca, koga su serafini uzvisivali kao tri puta svetog, da na zemlji ima Majku, kojoj nikad nije nedostajao sjaj svetosti. Taj je nauk stoga tako obuzimao pamet i dušu starih kad je riječ o Bogorodici da su običavali upotrebljavati zaista izvanredne i jedinstvene izraze. Često su je nazivali: bezgrješna, u svemu i po svemu bezgrješna; nevinna i najnevinija; čista i u svakom smislu čista; sveta i najudaljenija od svake nečistoće grijeha; sva čista i sva neokaljana, pače primjer čistoće i nevinosti; ljepša od ljepote, ljupkija od ljupkoće, svetija od svetosti; sama sveta; najčišća dušom i tijelom, koja je nadvisila svaku neporočnost i svako djevičanstvo; sama koja je postala stan svih milosti Duha Svetoga i koja je osim samoga Boga bila viša od svih; po naravi ljepša, ljupkija i svetija od samih kerubina i serafina i svih četa anđela kojoj nisu ni najmanje dovoljne hvale neba i zemlje. Svatko znade da je ova upotreba bila spontano uvedena u spomenike svete liturgije i crkvene službe u kojima se posvuda susreće i divno prevladava. Kad se tu Bogorodica zaziva i propovijeda kao jedna neokaljana golubica i kao uvijek svježja ruža i kao najčišća sa svake strane, uvijek bezgrješna i uvijek blažena pače se slavi kao sama nevinost koja nije nikad povrijeđena i kao druga Eva, koja je rodila Emanuela.

*Jednodušnis pristanak biskupa
i molbe za definiciju dogme*

Ništa dakle nije divnije što su se pastiri Crkve i vjerni narod uvijek radovali da ispovijedaju s tolikom pobožnošću, odanošću i ljubavlju nauk o Bezgrješnom začecu Djevice Bogorodice, koji je po sudu otaca sadržan u Sv. pismu, prenesen je njihovim tolikim veoma važnim svjedočanstvima, izražavali su je i slavili toliki dični spomenici časne starine, i predložilo ju i potvrdilo najviše i najuglednije učiteljstvo Crkve, da im nije ništa slađe i ništa draže nego častiti, poštivati, zazivati i posvuda razglašivati najvrucim ljubavlju Djevicu Bogorodicu, začetu bez istočnoga grijeha. Zato su već od najstarijih vremena, biskupi, crkveni ljudi, redovi pa i vladari i kraljevi postojano molili ovu Apostolsku Stolicu, da se definira kao dogma katoličke vjere Bezgrješno začecje Blažene

Djevice Bogorodice. Te su se molbe ponovile u naše vrijeme koje su posebno uputili našem prethodniku, sretne uspomene, Grguru XVI. a i nama samima kako biskupi tako svjetovni kler te redovničke obitelji, vrhovni vladari i vjerni narod.

Pripravni rad

Mi stoga, dobro poznavajući i pomnjivo promatrajući sve ovo posebnom radošću našega srca, netom smo bili uzdignuti, po neistraživoj rasporedbi Božje providnosti, na ovu uzvišenu Petrovu stolicu, i, premda nezaslužni, uzeli smo u svoje ruke upravu cijele Crkve, ništa sigurno nismo imali na srcu – imajući najnježnije štovanje, pobožnost i naklonost koju gajimo od prvih godina prema presvetoj Djevici Bogorodici – nego ispuniti sve ono što još nije moglo biti u željama Crkve, da se poveća čast Blažene Djevice i zasjaju u novoj punijoj svjetlosti njezine povlastice. Želeći primijeniti svaku zrelost, uspostavili smo posebnu komisiju časne naše braće kardinala svete Rimske Crkve, uglednih radi vjere, savjeta i znanja božanskih stvari. Izabrali smo među svjetovnim i redovničkim klerom ljude koji su posebno upućeni u teološke discipline, sa zadaćom da najpomljivije ispituju sve ono što se odnosi na Bezgrješno začće Djevice i da nam saopće svoje mišljenje. Premda se iz nama prispjelih pismenih molba vidjelo da se jednom napokon definira Bezgrješno začće Djevice, koja je to misao mnogih biskupa, ipak smo 2. veljače 1849. poslali iz Gaete encikliku svoj časnoj braći biskupima katoličkog svijeta, da nam, poslije molitve Bogu, dadu na znanje pismeno, kakva je pobožnost i odanost njihovih vjernika prema Bezgrješnom začću Bogorodice; što misle, posebno oni – biskupi – o definiciji koju treba donijeti i što žele da to bude što svečanije, da izrečemo naš konačni sud.

Bili smo sigurno obuzeti ne osrednjom utjehom kad su nam došli odgovori od iste časne braće. Oni su zaista pismima, nekom nevjerojatnom ugodnošću, radošću i marom, ne samo ponovno nam učvrstili svoje osobno mišljenje i svaki svoga klera i vjernog puka, nego su nam izrazili želju, koja se može nazvati jednodušnom, da, po našem vrhovnom sudu i autoritetu definiramo Bezgrješno začće iste Djevice. Nismo sigurno bili manje obuzeti radošću kad su naša časna braća kardinali Svete Crkve Rimske, članovi spomenute posebne komisije i spomenuti

teolozi savjetnici, koje smo mi izabrali, poslije pomnjiva ispitivanja, istom brižljivošću i žarom i oni od nas zahtijevali definiciju Bezgrješnog začeca Bogorodice.

Poslije toga, ugledajući se na jasne primjere naših prethodnika i želeći pravo i sretno ići naprijed, zakazali smo i održali konzistorij, na kojem smo uputili nagovor časnoj našoj braći kardinalima Svete Rimske Crkve, i s našom najvećom duševnom utjehom slušali smo ih gdje nas mole da se dostojimo proglasiti dogmatsku definiciju Bezgrješnog začeca Djevice Bogorodice.

Čvrsto smo, dakle, uvjereni u Gospodinu da je došlo prikladno vrijeme za definiciju Bezgrješnog začeca Djevice Bogorodice, koju divno rasvjetljuju i tumače Sv. pismo, časna predaja, trajni osjećaj Crkve, jedinstveni pristanak katoličkih biskupa i vjernika, znameniti akti i odredbe naših prethodnika. Nakon što smo sve najpomnije promotrili i uputili ustrajne i najžarče molitve Bogu, prosudili smo da ne smijemo oklijevati potvrditi i definirati našim vrhovnim sudom Bezgrješno začece same Djevice i tako zadovoljiti najpobožnije želje katoličkoga svijeta i naše pobožnosti prema istoj presvetoj Djevici s kojom skupa sve više častimo uvijek njezina jedinorođenoga Sina, našega Gospodina Isusa Krista budući da sva čast i slava, koja se daje Majci, prelazi na Sina.

Dogmatska definicija

Stoga, nakon što smo neprekidno prikazivali, u poniznosti i postu, naše privatne i javne molitve Crkve Bogu Ocu, po njegovu Sinu, da se dostoji upraviti i podržati našu pamet snagom Duha Svetoga; nakon što smo isprosili pomoć cijelog dvora nebeskoga i zazvali sa plaćem Duha tješitelja, po njegovu nadahnuću, na čast svetog i nedjeljivog Trojstva, na diku i ukras Djevice Bogorodice, na uzvišenje katoličke vjere i na povećanje kršćanske vjere, autoritetom Gospodina našega Isusa Krista, blaženih apostola Petra i Pavla i našim, *izjavljujemo, izgovaramo i definiramo da je učenje koje drži da je Blažena Djevica Marija, u prvom času svoga začeca, po posebnoj milosti i povlastici svemogućega Boga, predviđajući zasluge Isusa Krista Otkupitelja ljudskoga roda, bila očuvana neokaljanom od svake ljage istočnoga grijeha, od Boga objavljeno, te zbog toga svi vjernici moraju čvrsto i postojano u*

njega vjerovati. Zbog toga, ako bi se tko usudio, čega neka nas Bog sačuva, u srcu drugačije misliti negoli smo mi definirali, takvi neka budu svjesni, a neka znaju i ubuduće, da su osuđeni vlastitom presudom, da su doživjeli brodolom vjere, da su otpali od jedinstva Crkve, te da su zbog toga tim samim sami sebe podvrgli kaznama koje su određene pravom, budu li se usudili tako srcem misliti, riječju i pisanjem ili na koji drugi vanjski način izražavati.

Osjećaji nade i konačni poticaj

Naša su usta puna radosti a naše usne klicanja, zahvaljujemo i zahvaljivat ćemo uvijek najponiznijim i najživljim zahvalama našem Gospodinu Isusu Kristu, što nam je udijelio posebnu milost da možemo, iako nezaslužni, prikazati i narediti tu čast, tu slavu i tu hvalu njegovoj presvetoj Majci. Upravo upiremo našu najpouzdaniju nadu i pouzdanje da će sama preblažena Djeвица, koja je sva lijepa i bezgrješna, koja je satrla otrovnu glavu najokrutnije zmiје i donijela spasenje svijetu; koja je slava proroka i apostola, čast mučenika, radost i kruna svih svetih; najsigurnije utočište i najvjernija pomoćnica svih onih koji su u pogibli; najmoćnija posrednica i pomiriteljica cijeloga svijeta kod svoga jedinorođenoga Sina; prejasna ljepota i ures Crkve i njezina najčvršća obrana, uvijek je uklanjala sve hereze, izbavljala vjerne narode i puke od najtežih zala svake vrste, i nas same osloboditi od pogibli koje navaljuju. Mi se pouzdajemo da ona hoće, sa svojom najvrednijom zaštitom, učiniti da naša sveta majka, Katolička Crkva, odstranivši sve poteškoće i pobijedivši sve zablude, napreduje i cvate svakoga dana više kod svih naroda i na svim mjestima, od mora do mora, i od rijeke do krajeva zemlje, i uživa mir, spokoj i potpunu slobodu; da kraljevi postignu oprost, bolesnici zdravlje, plašljivi snagu, ožalošćeni utjehu, oni koji su u kušnji pomoć; da svi koji lutaju, raspršivši maglu pameti, povrate se na put istine i pravde i da bude jedan ovčinjak i jedan pastir.

Neka čuju ove naše riječi svi naši predragi sinovi Crkve Katoličke i neka nastave s još uvijek većim žarom pobožnosti, odanosti i ljubavi častiti, zazivati, moliti Blaženu Djevicu Bogorodicu, začetu bez istočnoga grijeha, i neka se utječu sa svakim pouzdanjem ovoj preslatkoj Majci milosrđa i milosti, u

svim pogiblima, tjeskobama, potrebama i sumnjama i u svim strepnjama. Ne treba se ništa strašiti i ništa očajavati kada je ona naš vođa i naša zaštita, kad nam je ona naklonjena i štiti nas; budući da ona ima majčinsko srce za nas i kad se radi o našem spasenju brine se za sav ljudski rod. Bog ju je postavio za kraljicu neba i zemlje, uzvisio nad sve korove anđeoske i sve redove svetaca, stoji s desne svoga jedinorođenoga Sina, našega Gospodina Isusa Krista, i najusrdnije prosi svojim majčinskim molitvama i što traži nalazi i ne može biti neuslišana.

Napokon da ovu našu definiciju Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije upozna cijela Crkva, željeli smo da naše apostolsko pismo ostane kao trajni spomen definicije ovo i određujemo da u svojim prijepisima ili kopijama, i tiskovnim, iako ih je potpisao neki javni bilježnik i opečatio nekim pečatom crkveni dostojanstvenik, neka se povjeruje apsolutno istom vjerom kojom bi se povjerilo ovom pismu, ako bi se ono predočilo ili pokazalo.

Nikom, dakle, nije od ljudi dozvoljeno prekršiti ovaj tekst Naše izjave, ukaza i definicije ili joj se usprotiviti. Ako se pak netko usudi to pokušati, neka zna da upada u srdžbu svemogućega Boga i blaženih Petra i Pavla, njegovih apostola.

Dano u Rimu, kod Sv. Petra, 8. prosinca, godine od Utjelovljenja Gospodnjega 1854., devete godine našega papinstva.